

Stanowisko
Zarządu Śląskiego Związku Gmin i Powiatów
z dnia 11 października 2022 r.

w sprawie: **zwiększenia dofinansowania środowiskowych domów samopomocy**

Prowadzenie środowiskowych domów samopomocy (ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi) jest zadaniem gminy lub powiatu z zakresu administracji rządowej, a środki finansowe na realizację przedmiotowego zadania zapewnia budżet państwa. Zasady finansowania bieżących kosztów prowadzenia środowiskowych domów samopomocy zostały uregulowane w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Miesięczną kwotę dotacji z budżetu państwa na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi ustala wojewoda. Na 2022 rok miesięczna wojewódzka kwota dotacji na jednego uczestnika ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi wynosi 1.940,00 zł tj. 250% kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust.1 pkt 1 ww. ustawy. Zatem powyższa kwota uzależniona jest od wysokości kryterium dochodowego.

Jednocześnie, na podstawie art. 51c ust. 5 powyższej ustawy, ustalona kwota miesięcznej dotacji na uczestników z niepełnosprawnościami sprzężonymi i spektrum autyzmu, którzy posiadają orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności wraz ze wskazaniem stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji jest zwiększana o kwotę 582,00 zł (w 2022 r.).

Wojewoda ma możliwość na podstawie art. 51c ust. 4 ww. ustawy zwiększenia miesięcznej kwoty dotacji z budżetu państwa na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia środowiskowych domów samopomocy, nie więcej jednak niż o 20%, w zależności od liczby uczestników oraz zakresu, jakości i rodzaju świadczonych usług, jednak z uwagi na brak środków w budżecie Wojewoda Śląski nie podejmuje takich działań.

Otrzymywane przez środowiskowe domy samopomocy dofinansowanie z budżetu państwa na obecnym poziomie jest niewystarczające. Wzrost kosztów utrzymania - bieżących opłat, wzrost płacy minimalnej od 2023 r., konieczność spełnienia wymogów dotyczących zatrudnienia, wiąże się z ciągłym ograniczaniem do minimum pozostałych wydatków, ograniczając tym samym ofertę dla uczestników domu i wynagrodzenia pracowników.

Wymagania ustawowe narzucają środowiskowym domom samopomocy spełnienie do 31.12.2022 r. wymaganych standardów wynikających z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie środowiskowych domów samopomocy z dnia 9 grudnia 2010 r., co wiąże się z dodatkowymi wysokimi kosztami, m.in. konieczność zatrudnienia pracowników i zapewnienie odpowiedniego wskaźnika zatrudnienia. Dotacja w obecnej kwocie pozwala na zabezpieczenie wynagrodzenia pracowników na minimalnym poziomie. Niedofinansowanie personelu (nieznaczne różnice pomiędzy płacą minimalną a wynagrodzeniem pracowników placówki) stanowi realną obawę o odpływ wykwalifikowanej kadry pracowniczej i niewielkie szanse na zatrudnienie kolejnych osób.

Dotacja dla środowiskowych domów samopomocy na obecnym poziomie, przy aktualnym wzroście kosztów utrzymania i wymaganiach ustawowych dotyczących spełnienia określonych standardów zagraża płynności finansowej tych placówek.

Niezrozumiałe są również dysproporcje w wysokości dofinansowania podobnych do środowiskowych domów samopomocy placówek. Warsztaty terapii zajęciowej funkcjonujące na zbliżonych zasadach co środowiskowe domy samopomocy – zapewniające osobom niepełnosprawnym, w tym również z niepełnosprawnością intelektualną, możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej, dofinansowane są ze środków PFRON w wysokości 24 096,00 zł na jednego uczestnika na rok (co stanowi 90% kosztów rocznego pobytu, pozostałe 10% jest dofinansowane z budżetu gminy). Natomiast roczna dotacja na jednego uczestnika ŚDS (bez zwiększenia) wynosi 23 280,00 zł (1 940,00 zł x 12 miesięcy), tj. o 816,00 zł mniej na jednego uczestnika w porównaniu do finansowania WTZ.

Środowiskowy dom samopomocy, jak i warsztaty terapii zajęciowej to placówki zapewniające osobom niepełnosprawnym, niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej, pobyt dzienny, w ramach którego podejmowane są działania rehabilitacyjne – społeczne i zawodowe, przygotowują do życia w społeczeństwie, funkcjonowania w środowisku, pozwalają na zdobycie umiejętności i kwalifikacji umożliwiających podjęcie pracy. W obydwu placówkach konieczne jest zatrudnienie wyspecjalizowanej kadry pracowniczej, podejmowanych jest szereg kosztownych działań, jednak przy osobach z niepełnosprawnością intelektualną i z niepełnosprawnościami sprzężonymi bezwzględnie niezbędnych, np. koszty zorganizowania transportu uczestników, posiłków, odpowiedniej rehabilitacji.

W związku z powyższym Zarząd Śląskiego Związku Gmin i Powiatów wskazuje, że konieczne jest wprowadzenie zmian w finansowaniu środowiskowych domów samopomocy i zrównanie dofinansowania środowiskowego domu samopomocy z warsztatami terapii zajęciowej, umożliwiając tym samym niepełnosprawnym uczestnikom ŚDS uczestniczenie w działaniach rehabilitacyjnych na podobnym poziomie co uczestnikom warsztatów terapii zajęciowej.

Śląski Związek Gmin i Powiatów

Piotr Kuczera
Przewodniczący Związku